

Algemene handleiding

‘Op het eerste gezicht’

‘Op het eerste gezicht’ is een lespakket voor groep 6, 7 en 8 van het basisonderwijs. In één les leren leerlingen dat niet iedereen er hetzelfde uitziet en dat je anderen met respect behandelt. De les is opgebouwd rond een video van zeven minuten, die vervolgens besproken wordt aan de hand van korte, bewustmakende opdrachten.

Waarom een lespakket over gezichtsafwijkingen?

Kinderen mogen van elkaar verschillen. Ieder kind heeft zijn eigen interesses en talenten. Toch lijkt het in de praktijk veel belangrijker om ‘erbij te horen’, wat soms niet lukt als je er anders uitziet. Kinderen kunnen in hun eerlijkheid meedogenloos zijn. Leeftijdsgenoten met een gezichtsafwijking vallen soms buiten de boot of worden gepest. Zo kan het zelfbeeld van een kind al op vroege leeftijd beschadigd raken. Aan de andere kant weten kinderen soms ook niet hoe ze iemand met een gezichtsafwijking moeten benaderen.

Het doel van het lespakket ‘Op het eerste gezicht’ is het op gang brengen van een klassikaal gesprek. Dit gesprek gaat over het hebben van een gezichtsafwijking en de manier waarop de omgeving omgaat met iemand die er anders uitziet. Hierbij staat de video centraal; deze wordt ondersteund door werkbladen met een stappenplan voor een rollenspel. Hoe voelt het om in de schoenen te staan van iemand die vaak met starende blikken te maken heeft? Hoe is het om te worden beoordeeld op iets wat altijd zichtbaar is en waar je niks aan kunt veranderen?

Inhoud lespakket

De video bij het lespakket ‘Op het eerste gezicht’ gaat over het leven van Maybritt. Toen ze heel klein was, is tijdens het verwijderen van een tumor uit haar hersenen een zenuw geraakt, waardoor ze een opgezette wang heeft, aan een kant blind en doof is en niet groter is geworden dan 1.48 meter. Maybritt is een vrolijke meid van 15 jaar met een positieve levensinstelling. Ze houdt van haar familie, van zwemmen en spelletjes doen. Zodra Maybritt uit haar veilige, vertrouwde omgeving treedt, krijgt ze te maken met mensen die naar haar staren.

Het lespakket bestaat uit de volgende lesmaterialen:

- **Lesbrief voor de leerkracht**

De lesbrief vormt de handleiding voor de leerkracht met betrekking tot de inhoud van de les. Hierin wordt beschreven hoe de lesonderdelen met elkaar samenhangen en gebruikt dienen te worden.

- **Bewustmakende video**

De zeven minuten durende video vormt het startpunt van de les. Maybritt vertelt haar verhaal en komt in aanraking met verschillende situaties. In elke scène is te zien hoe kinderen haar op een onprettige manier behandelen. Daarop volgen scènes waarin handvatten worden geboden om positief gedrag te bevorderen. De video zet de leerling aan het denken: “Hoe reageer ikzelf eigenlijk?”

- **Werkblad voor de leerling: rollenspel**

Rollenspelen stimuleren het zelfstandig denken van leerlingen, doordat ze hun standpunt in een conflict moeten bepalen. Door het spelen van een rol kan een leerling gedragswijzen oefenen en veranderen. De leerlingen gaan in de schoenen staan van iemand met een gezichtsafwijking en in die van kinderen die reacties geven.

- **Reflectieblad voor de leerling**

Aan het einde van de les beantwoorden de leerlingen vragen over wat zij geleerd hebben. Hoe hebben zij het rollenspel ervaren? Hoe zouden ze in het vervolg reageren als ze iemand tegenkomen die er anders uitziet?

Kerdoelen

Het lespakket 'Op het eerste gezicht' sluit aan bij de kerndoelen die vallen onder 'Oriëntatie op jezelf en de wereld' en 'Kunstzinnige oriëntatie'. Leerlingen ontwikkelen vaardigheden op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Een belangrijke voorwaarde voor het samenleven is kennis over normen en waarden en weten hoe daarnaar te handelen, met respect en tolerantie als verschijningsvormen. De specifieke kerndoelen die verband houden met dit lespakket zijn:

- *34. De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.*

Kinderen met een gezichtsafwijking ervaren soms problemen in de omgang met anderen. Deze kinderen kunnen vaardigheden aanleren die hen helpen om hun communicatie te verbeteren. Ook de mensen in hun omgeving kunnen hun gedrag aanpassen en iemand met een gezichtsafwijking anders benaderen dan ze wellicht zonder na te denken zouden doen.

- *37. De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.*

Bepaald ongewenst gedrag kan ervoor zorgen dat iemand (met een gezichtsafwijking) zich ongelukkig voelt. In dit lespakket worden gedragsalternatieven geboden en gaan de leerlingen zelf voelen hoe het is om in de schoenen te staan van iemand die respectloos wordt behandeld omwille van z'n uiterlijk.

- *54. De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.*

In het rollenspel laten de leerlingen zien wat de gevolgen kunnen zijn van bepaald gedrag. Ze ervaren hoe het is om een negatieve reactie te krijgen die puur gebaseerd is op een uiterlijke afwijking. Ze gaan het onderwerp voelen.

'Op het eerste gezicht' op KlasseTV

U vindt het lespakket 'Op het eerste gezicht' op KlasseTV, een overzichtelijke internetportal met digitaal lesmateriaal voor alle groepen van het basisonderwijs. Op www.klassetv.nl vindt u videoclips die afgestemd zijn op het lesprogramma van de vijf grote educatieve uitgeverijen. Ook biedt KlasseTV thematisch lesmateriaal, zoals lespakketten over geloof, sport, geld en mediawijdsheid.